

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118202477
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2118202477.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, proti žalovanému: G. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, S., o zaplatenie sumy 1.458,22 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 21Csp/40/2018-89 zo dňa 21. februára 2019, v časti zamietnutia takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu I. inštancie sa v zamietajúcej časti potvrdzuje.
- II. Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd I. inštancie rozhodol, tak, že

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.458,22 eur, úroky vo výške 278,56 eur, úroky z omeškania vo výške 198,93 eur, úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.458,22 eur od 01.03.2018 do zaplatenia, poplatky vo výške 4,65 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 6 %.

2. Zo zmluvy o úvere č. 1438720932 zo dňa 18.08.2014 vyplýva, že právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 24 mesačných splátkach po 84,30 eur mesačne, ročná úroková sadzba bola vo výške 25,12 %, RPMN bola 28,22 %, priemerná RPMN bola 44,06 %, dátum prvej mesačnej úhrady bol 25.09.2014, celková čiastka úveru bola 1.930 eur, dátum konečnej splatnosti bol 25.08.2016. Mesačná úhrada 84,30 eur sa skladala z mesačnej anuitnej splátky (úroky + istina) vo výške 81 eur a nákladov spojených s poistením schopnosti splácať úver vo výške 3,30 eur.

3. Z výzvy na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 02.06.2015 vyplýva, že Poštová banka, a.s. oznámila žalovanému, že podstatným spôsobom porušil zmluvu o úvere č. 1438720932 zo dňa 18.08.2014 a ani napriek predchádzajúcej upomienke do dnešného dňa neuhradil svoje záväzky voči Poštovej banke, a.s. V zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka banka upozorňuje žalovaného, že ku dňu 1.6.2015 je pohľadávka banky viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 693,91 eur. Banka preto vyzýva žalovaného na zaplatenie uvedenej sumy do 15 dní od doručenia výzvy. V prípade, ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy, banka je oprávnená využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky.

4. Žalovaný nesplácal úver riadne a včas a právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. listom zo dňa 02.06.2015 oznámil žalovanému, že jeho pohľadávka je viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 693,91 eur a zároveň upozornil žalovaného v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na oprávnenie využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky v prípade, ak k úhrade pohľadávky nedôjde do 15 dní od doručenia výzvy. Listom zo dňa 18.06.2015 Poštová banka, a.s. oznámila žalovanému, že nakoľko podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere, stáva sa úverová pohľadávka žalovaného k 18.06.2015 predčasne splatnou v celom rozsahu. Aplikácia prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách už zaoberala. Podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014, Uznesenie Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012) dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu. Keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia, počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru a s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka, resp. 517 Občianskeho zákonníka. V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co 182/2011).

5. Súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/345/2017-68 zo dňa 17.09.2018, ktorý v ods. 14 uviedol: Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednanja dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

6. Žalobca tvrdil, že v zmysle Obchodných podmienok v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, žalobca je ďalej oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve. Podľa názoru súdu však žalobca nemá nárok na úroky za poskytnutie úveru po zosplatení úveru ani v prípade, ak to bolo stranami dohodnuté, pričom poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/345/2017-68 zo dňa 17.09.2018, ktorý v ods. 16 uviedol: Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navyšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ). Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom

od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a vl. n. 87/1995 Z. z. Treba hovoriť o neplatnosti takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods.2 OZ).

7. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcovi úroky do dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 278,56 eur, výšku ktorých mal súd preukázanú z Výzvy Poštovej banky, a.s. zo dňa 18.06.2015, ktorou vyhlásila úver za predčasne splatný a vo zvyšnej časti úrokov odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Žalobca sa ďalej domáhal zaplatenia úrokov z omeškania do 28.02.2018 vo výške 198,93 eur a úrokov z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.458,22 eur od 01.03.2018 do zaplatenia.

8. V zmluve o úvere v bode 2, ktorá nebola individuálne dojednaná, sa uvádza len, že dlžník žiada o poistenie schopnosti splácať úver, zvolený súbor poistenia Základný, náklady spojené s poistením schopnosti splácať úveru sú 3,30 eur. Zo zmluvy a jej spoločných ustanovení nie je možné vyvodiť záver, že bola uzatvorená konkrétna poisťovňa zmluva so základnými obsahovými náležitosťami v zmysle § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka (výška poistného plnenia, výška poistného, splatnosť poistného, stanovenie, či ide o jednorazové alebo bežné poistné, poistná doba, údaj o tom, či sa oprávnená osoba bude podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, vymedzenie práv a povinností zmluvných strán, výška odkupnej hodnoty) a nie je ani zrejmé, kto je poisťiteľ z poisťovnej zmluvy. Predovšetkým pre poisťovňu zmluvu je v zmysle § 791 ods. 1 Občianskeho zákonníka predpísaná písomná forma a navrhovateľ žiadnu písomnú poisťovňu zmluvu so základnými náležitosťami (tzv. zákonné minimum) súdu nepredložil. Žalobca tak nepreukázal súdu existenciu poisťovnej zmluvy, z ktorej by mu vyplýval nárok na zaplatenie poistného v sume 9,90 eur a preto považoval súd i tento nárok za nedôvodný a žalobu aj v tejto časti zamietol.

9. Žalobca žiadal priznať aj poplatok za 1. upomienku zo dňa 3.11.2014 vo výške 9,96 eur, poplatok za 2. upomienku zo dňa 17.12.2014 vo výške 24,90 eur, poplatok za upozornenie pred výzvou zo dňa 01.06.2015 vo výške 1,15 eur, poplatok za výzvu na splatenie úveru zo dňa 18.06.2015 vo výške 3,50 eur.

10. Žalobca však v konaní žiadnym listinným dôkazom nepreukázal odoslanie 1. upomienky zo dňa 3.11.2014 a 2. upomienky zo dňa 17.12.2014, preto súd žalobu v tejto časti zamietol a žalobcovi priznal len poplatok za zaslanie upozornenia pred výzvou zo dňa 01.06.2015 a výzvy na splatenie úveru zo dňa 18.06.2015, odoslanie ktorých mal súd preukázané poštovým podacím hárkom na č. I. 7 a fotokópiou obálky na č. I. 27.

11. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa pomeru úspechu v zmysle ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, keď žalobcovi bola zo sumy 3.404,86 eur (istina 1.458,22 eur, úroky do 28.02.2018 vo výške 1.466,92 eur, úroky vo výške 25,12 % ročne zo sumy 1.458,22 eur od 1.3.2018 do 21.02.2019, úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.458,22 eur od 01.03.2018 do 21.02.2019, poplatky vo výške 49,41 eur) priznaná suma 1.813,46 eur (istina 1.458,22 eur, úroky vo výške 278,56 eur, úroky z omeškania vo výške 198,93 eur, úroky z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.458,22 eur od 01.03.2018 do 21.02.2019, poplatky vo výške 4,65 eur), z čoho vyplýva hrubý úspech žalobcu 53 % a hrubý úspech žalovaného 47 %, a teda konečný čistý úspech žalobcu je 6 % (53 % - 47 %), čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalobcu voči žalovanému na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 6 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Odvolanie žalobcu:

Podáva odvolanie proti rozhodnutiu, dôvodí:

- podľa ustanovenia § 365 odsek 1 písmeno a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tým, že neboli splnené procesné podmienky;
- podľa ustanovenia § 365 odsek 1 písmeno f) CSP tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam;
- podľa ustanovenia § 365 odsek 1 písmeno h) CSP tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca má za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Je zrejmé, že súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom zjavné naplnené nebolo. Chce poukázať na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06). V prípade zmluvného úroku Žalobca zastáva názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy. Uvedené znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa (Žalobcu) za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda späť aj nárok Žalobcu na zmluvné úroky, pričom Žalovaný si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom Zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka („ObZ“), už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu aby bol od toho oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. V zmysle vyššie uvedeného s ohľadom na bod 6.4 Obchodných podmienok: „V prípade, ak sa stane úver predčasne splatným, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ Je nepochybné, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom Žalobcu a Žalovanému musel byť tento zámer vzhľadom formuláciu jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa Žalovaný oboznámil a vyjadril s nimi súhlas, čo potvrdil svojím podpisom na Zmluve. Tento záver konštatoval vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd ČR Rozsudkom 32Cdo 3830/2014. Žalobca taktiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Zároveň týmto žalobca dáva súdu do pozornosti ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať úroky z omeškania, pokiaľ nie je zo zákona daná povinnosť platiť poplatok z omeškania. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu, resp. k získaniu určitej sumy peňazí. Vedľajším a akcesorickým peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň žalobca uvádza, že zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku. Žalobca taktiež uvádza, že napriek judikovanému právu v oblasti zmluvného úroku a jeho uplatňovania po zosplatnení úveru v rozhodnutiach Ústavného súdu IV 476/2012 a Najvyššieho súdu 4 Obo 143/1998, nie je na pôdach okresných súdov ustálená súdna prax v ich uplatňovaní. Žalobca si dovoľuje poukázať na Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn.: 41Co/13/2018 zo dňa 16.08.2018, na Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 11Co/22/2018 zo dňa 28.06.2018, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.: 43Co/1/2018 zo dňa 25.01.2018. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia žiadame, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Trnava zo dňa 21.02.2019 č. k. 21Csp/40/2018 v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie

konanie alternatívne žiadame, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami, stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu Prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny.

14. Súdom prvej inštancie bol správne zistený nasledovný skutkový stav: Veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 18.08.2014 zmluvu o úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 24 mesačných splátkach po 84,30 eur mesačne, ročná úroková sadzba bola vo výške 25,12 %, RPMN bola 28,22 %, priemerná RPMN bola 44,06 %, dátum prvej mesačnej úhrady bol 25.09.2014, celková čiastka úveru bola 1.930 eur, dátum konečnej splatnosti bol 25.08.2016. Mesačná úhrada 84,30 eur sa skladala z mesačnej anuitnej splátky (úroky + istina) vo výške 81 eur a nákladov spojených s poistením schopnosti splácať úver vo výške 3,30 eur. Žalovaný vyčerpал sumu 1.500 eur dňa 18.08.2014. Žalovaný nesplácal úver riadne a včas a právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. listom zo dňa 02.06.2015 oznámil žalovanému, že jeho pohľadávka je viac ako tri mesiace po lehote splatnosti vo výške 693,91 eur a zároveň upozornil žalovaného v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka na oprávnenie využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver predčasne splatným a žiadať úhradu celej úverovej pohľadávky v prípade, ak k úhrade pohľadávky nedôjde do 15 dní od doručenia výzvy. Poštová banka, a.s. zásielku podala na poštovú prepravu dňa 02.06.2015. Listom zo dňa 18.06.2015 Poštová banka, a.s. oznámila žalovanému, že nakoľko podstatným spôsobom porušil ustanovenia Zmluvy o úvere, stáva sa úverová pohľadávka žalovaného k 18.06.2015 predčasne splatnou v celom rozsahu a banka vyzýva žalovaného na úhradu dlžnej sumy do 10 dní od doručenia výzvy. Výška dlžnej sumy bola 1.786,19 eur a pozostávala z dlžnej istiny 1.458,22 eur, úroku 278,56 eur, poplatkov za upomienky 39,51 eur, poistného 9,90 eur. Zásielka adresovaná žalovanému bola dňa 22.06.2015 vrátená Poštovej banke, a.s. z dôvodu, že adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote.

15. Odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Správne túto situáciu vyhodnotil súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia a v závislosti od toho upravil sumy, ktoré je možné priznať žalobcovi a správne uzavrel, že nie je možné priznať úroky z úveru za čas po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania tak, ako to vyplýva z citovaného uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98. Existujú však aj odlišné názory, podľa ktorých dispozitívna norma neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR z 27.6.2007 sp. zn. 33Odo 657/2005).

16. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie: Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že:- pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

17. Z dôvodovej správy k novele nar. vl. 87/1995 Z. z. vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. „Cieľom predkladaného návrhu je docieľiť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprimeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa....Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprimeraných ziskov...“.

18. Úver je odplacným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstavy poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta).

19. K otázkam dohody o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškание o ďalších sankciách odvolací súd dodáva: Ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprimeraný nárast dlhu, zákonite sa natíska otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách). Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z. z. Je evidentné, že úroky popri úrokoch z omeškania sú nielen odklonom od zákona v neprospech žalovanej ale vo svojich dôsledkoch odporujú aj kogentnému zákonnému pravidlu. Uplatnený úrok prevyšuje úrok z omeškania a problematická klauzula o úrokoch popri úrokoch z omeškania (po splatnosti) prima facie potenciálne umožňuje navýšenie dlhu nad výšku poskytnutého úveru v rozpore s ust. § 3a ods.3 nar. vl. 87/1995 Z. z.

20. Od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úver zjednáva na úverové obdobie do splatnosti pohľadávky. Preto práve cena za úver za úverové obdobie do splatnosti úveru vyjadruje cenu úveru a je teda pojmovo jednoznačne odlišiteľná od sankcii za omeškание s plnením dlhu spotrebiteľa. Pre prípad omeškania nie inštitút ceny úveru ale inštitúty rôznych sankcii za neplnenie povinnosti riešia krízu spojenú s omeškáním. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré

právne prostriedky vymozenia jednorazovo zosplattenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplattnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplattnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplattnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. Povedané inak v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplattnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

21. Za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

22. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne (C-415/2011, AZIZ). Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a vl. n. 87/1995 Z. z. Treba hovoriť o neplatnosti takejto dohody (o úrokoch popri úrokoch z omeškania) pre rozpor so zákonom (§ 39 a § 52 ods. 2 v spojení s § 517 ods. 2 OZ).

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštalácie v časti zamietnutia, a to podľa § 387 ods. 1 CSP.

24. Žalovaný má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný. Z dôvodu, že žalovaný ale preukázateľne a účelne nevynaložil žiadne výdavky v súvislosti s týmto konaním, ako to predpokladá § 251 CSP, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP.

25. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v odvolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).